

JÓBOV NEKONČIACI PRÍBEH

Fero Guldan

Kladieme si zmätené otázky. Čudujú sa infantilní moderátori rôznej proveniencie, keď supľujú spoločenských vedcov, ktorí za tých veľa sezón predsa len niekam dospeli.

Hoci nie je isté, či neolitický človek, ktorý vymaľoval jaskyňu Lascaux, nebol v istom zmysle ďalej v odpovediach, keďže si kládol zmyslupnejšie otázky o bytí a nebytí ako my dnes. Namyslene si myslíme, že vieme viac (najviac). Gracióznosť týchto malieb a stupeň abstrahovania, nedosiahla ani klasika, ani moderna, pretože si postupne zrejme kladie iné a iné otázky o zmysle života. A vyzerá to, akoby sme v odpovediach kráčali od deviatich k piatim. Nie je vôbec isté, či kráčame stále za hlbším sebauvedomením. Keď sa dívame na krásnu jaskynnú maľbu, dych vyrážajúcu svojou vznešenosťou a istotou, a na TV, kde každý boží deň bežia filmy o Hitlerovi, také, onaké, farebné, oslavné, analytické – kam sa posúvame?

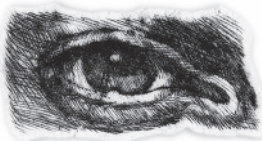
Sledujeme plantanie sa ľudskej túžby po raji a šťastí, no a výsledok je lunapark ilúzií, sľubov a výsledkov. Pomer v tom, na čo zízame, medzi deštrukciou a krásou, je priepastný. Aké potom môžu byť odpovede, keď nie ustráchané? Akoby nám hrozilo oveľa viac nebezpečia ako jaskynnému človeku, ktorý mal na ochranu a živobytie akurát kus kožušiny a pazúrik. A pravdaže, aj fakľu a farby – keď maľoval. Dnes sprayerom, súčasnej jaskynnej tvorbe, svietia pouličné neóny. A kupujú ich svetové galérie, za svetové ceny.

Pripomeňme si príbeh Jóba – jedného z mnohých, premnohých. Nebol to diabol, kto provokoval Boha, že Jób je pokorný a poslušný zo zistných dôvodov. Bol to človek ako taký, ktorému vadilo, že Jób dokáže žiť v súlade s Božím zákonom a on nie. Aj jablko zapovedané, okoštované v Edene, bol rozmar, hoci ti patril celý raj.

Pozrime v klude otvorenej knihy na Prvú reč Božiu Jóbovi z búrky (Job 38, 1-38). Jób je už na dne, prekliat deň svojho narodenia (Job 42, 1-6).

KNIHA JÓBOVA

38

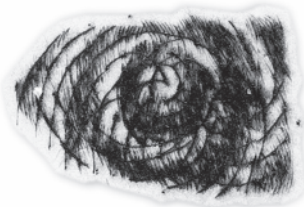
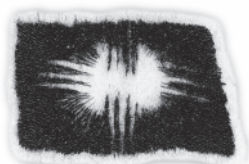
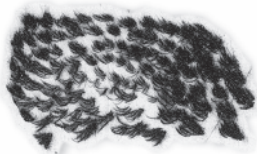
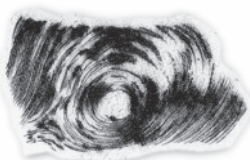
Prvá Božia reč z búrky
Vtedy Hospodin odpovedal
Jóbovi z búrky a riekol:
Kto to zatemňuje moju radu
nezmyselnými slovami?
Opáš si bedrá ako statný muž;
budem sa ťa pýtať a ty ma pouč!

Boh je pánom stvorenia
Kde si bol,
keď som kládol základy do zeme?
Povedz niečo rozumného, ak vieš!
Ty iste vieš, kto jej určil rozmery
a kto rozťahol nad ňou merací pás!
Na aký základ boli spustené jej piliere
a kto položil jej uholný kameň,
vtedy keď ranné hviezdy zvučne plesali
a jasali všetci nebešťania?

Kto uzavrel more bránami,
keď vyrazilo prúdom z lona hlbiny,
keď som mu oblaky dal za odev
a hustú mrákavu za plienky,
keď som mu vyznačil medze

a položil závoru i bránu?
Vtedy som povedal:
až potiaľ môžeš ísť a nie ďalej,
tu sa zlomí pýcha tvojich vlín.
Či si niekedy za svojho života
ránu dával rozkaz?
či si vykázal rannej zore miesto,
aby uchopila okraj zeme
a aby bezbožníci boli z nej strasení?
Mení sa ako hlina pod pečatou
a sfarbí sa ako oblek,
takže sa bezbožným nedostane svetla
a zdvihnuté rameno sa zlomí.

Prenikol si už k prameňom mora
a poprechádzal si sa
po dne prahlbiny?
Odhaliť sa ti brány smrti
a videl si vráta veľkej temnoty?
Či môžeš pochopiť rozlohu zeme?
Povedz, ak ju celú poznáš!
Kadiaľ vedie cesta k obydliu svetla
a kde má svoje miesto tma,
aby si ju zavrátil do jej medzí
a poznal chodník jej domu?
Ty to vieš, lebo vtedy si sa narodil

a veľký je počet tvojich dní.
 Či si už prenikol
 k zásobárňam snehu
 a videl si skladištia kamenca,
 ktorý som si nasporil
 pre časy súženia,
 pre deň boja a vojny?
 Kadiaľ vedie cesta k miestu,
 kde sa rozdeľuje svetlo
 a odkiaľ sa východný vietor
 rozvíja po zemi?
 Kto vytvoril koryto pre prival
 a cestu pre hromové blesky,
 aby pršalo na neobývaný kraj,
 na púšť, na ktorej nie je človeka,
 aby napájal nehostinnú púšť
 a k rastu nútil sviežu zeleň?
 či dážd' má otca,
 alebo kto splodil kvapôčky rosy?
 Z čieho lona vyšiel ľad
 a kto rodil nebies inovať,
 keď voda tuhne na kameň
 a zaviera sa povrch hlbiny?

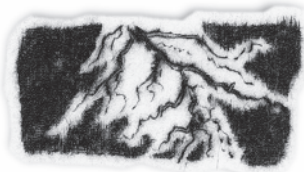
Môžeš ty zviazať hviezdy Plejád
 alebo rozviazať zväzky Oriona?
 Vyvedieš načas hviezdy zvieratníka
 a Medveďa vyvedieš
 i s jeho mladými?
 Poznáš ty zákon neba
 alebo ty určuješ jeho vládu na zemi?

Pozdvihneš svoj hlas k oblakom,
 aby ťa zakryla záplava vôd?
 Ty vyšleš blesky, aby šli
 a povedali ti: Ajhľa, tu sme?
 Kto vložil múdrosť do mračien
 alebo kto dal zmysel jasným oblakom?
 Kto svojou múdrosťou
 spočíta oblaky
 a kto vyprázdni mechy nebeské,
 keď sa prach zleje v tuhú hmotu
 a hrudy sa pozliepajú?

42

Jób kajúcne uznáva Božiu veľkosť

Vtedy Jób odvetil Hospodinu a
 povedal:
 Uznávam, že Ty všetko môžeš
 a nijaký Tvoj zámer nemožno prekaziť.
 Kto bez vedomostí zastiera radu?
 Hovoril som tom, čomu som nerozumel,
 o veciach, ktoré mi boli príliš divné
 a neznáme.
 Vypočuj ma, prosím! Budem hovoriť,
 budem sa pýtať a Ty ma pouč!
 Len z chýry som počul o Tebe,
 ale teraz Ťa moje oko videlo.
 Preto odvolávam
 a kajám sa v prachu a popole.

Igor Piačka - ilustrácie ku Knihe Jóbovej.
 Bratislava, Tatran, 2007, preložil Karol Gábris,
 verše prebásnil Viliam Turčány.